

ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ТРАНСФОРМАЦІЯ української лінгвометодики: *глобальний і національний виміри*

Сергій Омельчук
доктор педагогічних наук, професор

ВСЕУКРАЇНСЬКА
НАУКОВО-
ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

ЧАС ПРОВЕДЕННЯ

30 ТРАВНЯ 2024
11:00

Тема: «Педагогіка і психологія в структурі
університетської освіти України: історія,
сьогодення, інноватика»

Етапи розвитку сучасної лінгводидактики

Сформовано нові напрями лінгводидактики:

- компетентнісно орієнтована,
- особистісно орієнтована,
- когнітивна,
- комунікативна,
- цифрова.

Омельчук С.А. (2022). Етапи розвитку української лінгводидактики за часів незалежності України. *Педагогічні науки*. <https://ps.journal.kspu.edu/index.php/ps/article/view/4499/3971>

- 1 1991 – 1995 рр.**
початок формування концептуальних засад методики навчання української мови в незалежній Україні
- 2 1996 – 2000 рр.**
етап формування нових лінгводидактичних підходів у мовній освіті
- 3 2001 – 2010 рр.**
період кризи системно-структурної методики навчання української мови й кардинального оновлення лінгводидактичних основ навчання української мови в школі й викладання мовних курсів у ЗВО
- 4 2011 – 2019 рр.**
розвиток лінгводидактики під впливом загальносвітових європейських тенденцій глобалізації та цифровізації
- 5 2020 – 2021 рр.**
етап оновлення підходів, принципів, методів, прийомів, засобів навчання і форм організації навчальних занять, пов'язаними з пандемією коронавірусної хвороби, роботою у віддаленому доступі, використанням дистанційних технологій
- 6 2022 р. – ...**
українська воєнна лінгводидактика під впливом соціальних трансформацій, масштабних потрясінь та освітніх реформ

Тренди розвитку української лінгвометодики в 20-ті рр. XXI ст.

1

ТРАНСФОРМАЦІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІНГВОМЕТОДИКИ

2

МІЖПРЕДМЕТНА ІНТЕГРАЦІЯ В МЕЖАХ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

3

ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ПРЕДМЕТІВ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

4

УПРОВАДЖЕННЯ НОРМ НОВОЇ РЕДАКЦІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ 2019 РОКУ В ШКІЛЬНУ МОВНУ ПРАКТИКУ

5

ЕКСПЕРТНЕ ОЦІНЮВАННЯ (СЕРТИФІКАЦІЯ) ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ УЧИТЕЛІВ ПРЕДМЕТІВ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ

ВАЖЛИВО

не лише знати про тренди розвитку національної лінгвометодики, а й успішно втілювати їх у систему навчання української мови в умовах динамічного світу

~~удосконалення
осучаснення
реорганізація~~

трансформація

ЯКІСНІ ЗМІНИ «ПРАВИЛ ГРИ»

моделювання нових підходів і технологій навчання української мови, що відповідатимуть потребам наступних п'яти-десяти років

Основні виклики:

- ➔ тотальна диджиталізація
- ➔ прискорені темпи зростання знань
- ➔ динамічні зміни необхідних професійних навичок і компетенцій

Національний інститут стратегічних досліджень (2019)

<https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/transformaciya-osvitnoi-sferi-u-suchasnomu-sviti-ta-perspektivi>

2020 Вихід із зони узвичаєності й комфорту
2022 **в зону ризиків і викликів**

- ➔ реалії війни й масштабних потрясінь
- ➔ спотворена демографічна ситуація
- ➔ освітня міграція й еміграція українців

Виклики галузевого характеру

- ➔ зміна ціннісних орієнтирів базової середньої освіти, зокрема предметів мовно-літературної освітньої галузі
- ➔ реалізація компетентнісного потенціалу мовно-літературної освітньої галузі та базові знання, що позначає спроможність формувати всі ключові компетентності через розвиток умінь і ставлень та базові знання на уроках української мови, української літератури, інтегрованого мовно-літературного курсу
- ➔ визначення нових вимог до обов'язкових результатів навчання на основі компетентнісного підходу
- ➔ моделювання нових механізмів оцінювання як частини навчання, а не контролю результатів
- ➔ запровадження концепції «Нова українська школа»
- ➔ ключові зміни в психічному й особистісному розвитку цифрового покоління альфа-дітей
- ➔ розвиток онлайн-освіти в різних форматах: дистанційне навчання *D-learning* (distance learning), змішане навчання *B-learning* (blended learning), мобільне навчання *M-learning* (mobile learning)

Ключові зміни в психічному й особистісному розвитку цифрового покоління альфа-дітей

життя в усережжі,
як результат –
залежність від
технологій

інше сприйняття
часу і простору:
відчуття відсутності
кордонів
(географічних і
соціальних)

кліпове
мислення

багатофункційність,
як результат –
недостатня
концентрація уваги

Трансформаційні процеси

Трансформація структури сучасного уроку української мови

Запровадження активних методів навчання української мови

Використання компетентнісних завдань з мови, створених на основі практичних ситуацій, що передбачають аналізування, синтезування й оцінювання інформації

Зміна пріоритетності засобів навчання української мови

Трансформація оцінювання результатів навчання української мови

Зміни в системі професійного розвитку вчителя-словесника

Дякую за увагу!

Сергій ОМЕЛЬЧУК

omegas1975@gmail.com

www.omelchuk.ks.ua

